

Boerderijnummer	5.2.390
Erfnaam	erve Groot Meulenkolck-Hartgerink
Oudste vermelding	ca 1580
Huidig adres	Holtdijk 8

Historie boerderij

De in verval geraakte boerderij Hartgerink stond vroeger bekend onder de naam Groot Meulenkolck en was genoemd naar het waterreservoir behorende bij de nabijgelegen watermolen aan de Holtdijkse beek. Die molen zou enkele honderden meters ten oosten van deze boerderij hebben gestaan en aan het eind van de 18^e eeuw of eerder zijn verdwenen.

De boerderij zelf lijkt gesticht te zijn aan het eind van de 16^e eeuw; in 1609 is er een vermelding van de kottersede Mollencolck in het markeboek.

In 1642 is Jan Borchering de eigenaar van de boerderij.

In 1750 kocht de Heer Anthony Borgerink, Richter van Oldensael, het halve Meulenkolck van de Heer Dr. Hendrik Hagedoorn; in 1752 was de Heer van 't Catteler de heer Cramer bij Enter de eigenaar van de andere helft.

De in 2008 leegstaande boerderij Hartgerink

maar omstreeks 1838 viel het geheel uit elkaar. Het huis met 5,1 ha grond werd eigendom van de logementhouder Jan Brunnekreeft in Goor en Albert Harmen Boskamp, 3,9 ha ging naar Sprokkereef op Woolters en 3 ha werd eigendom van Assink op de Mösker. De voormalige eigenaar Jan Hendrik Meulenkolck vertrok naar zijn nieuw gestichte boerderij Mölnkolck (5.2.380) die later echter ook eigendom van Brunnekreeft werd. Jan Brunnekreeft verkocht in 1848 de boerderij Groot Meulenkolck met 2,8 ha grond aan de onderwijzer Berend Jan Mentinkberg te Diepenheim en in dat zelfde jaar verkocht Berend Jan Mentinkberg het weer door aan de Egbert Hartgerink. Egbert kreeg dus de boerderij met 2,8 ha grond in eigendom. Hij kocht er direct 1,3 ha bij van Jan Brunnekreeft en verkreeg kort daarop ruim 7 ha bij de markedeling, zodat de bedrijfsomvang ruim 11 ha werd. Door kleine aan- en verkopen bleef het ongeveer de omvang houden. Bij de ruilverkaveling werd in 1984 8½ ha ingebracht. Vanaf Egbert werd hier geboerd door 6 generaties Hartgerink, totdat in 2005 de laatste bewoner Jan Laurens Hartgerink vertrok van zijn geboorteplek.

Hartgerink Gradina SchekMan).

Volgens een vonnis van het drostambt Twente vorderde Abraham Frederik Ruckersfelder te Deventer in 1770 van zijn gewezen pachter Roelof Meulenkolck ontruiming van de hoeve. Zij vertrokken en stichtten toen de boerderij Klein Meulenkolck (Megelink, pand 5.2.360). In 1800 leende Maria Hilderink, weduwe van Gerrit Sending 1400 gulden van Arent Vlierman en vrouw Maria Groten met als onderpand haar eigendommelijke plaats Meulenkolck.

In 1811 bestond de veestapel uit een merrie, een merrieveulen, 3 koeien, 2 vaarsen en een kalf.

Omstreeks 1830 was Meulenkolck een vrij grote boerderij met 12 ha grond. In 1835 was Jan Hendrik Molenkolck de eigenaar,

Sluitsteen boven de niendeure: EH GSM 1848 (Egbert

Borculosche Courant. 6-10-1916.

Gisteren kwamen bij Hartgerink te Elsen 3 Russische krijgsgevangenen aan, die reeds voor 2 maanden ontvlucht waren. Den meesten tijd van hun gevangenschap hadden ze in de kolenmijnen doorgebracht. Ze waren erg blij te vernemen dat ze op Hollandsch grondgebied waren. Vandaag worden ze onder politiebegeleiding naar Rotterdam gebracht.

Bewoners:

► In 1667 overleed een Roelf Mullenkolk die in 1652 getrouwd was met Jenneken Schroers, dochter van Gert Schroers. Van hen zijn 4 kinderen bekend: Derck (*1655), Gerijtten (*1659), Lutgert (*1663) en Roelf (*1667). In 1730 laat deze Roeloff zijn testament opmaken. Hij legateert aan Henrick Mollencolck en vrouw Gerritien alle zijne na te latene goederen. Sij sullen hem sijn leven lang verplegen en onderhouden. Na het overlijden van Roelf trouwde Jenneken met Johan Bergerink, zoon van Werner Bergerink uit Haaksbergen. Uit dit tweede huwelijk van Jenneken werden 2 kinderen geboren: Warner in 1669 en Jenken in 1670. Omstreeks 1671 overleed Johan Bergerink, waarna Jenneken in 1671 hertrouwde met Gerijt Bennink. De zoon Derck uit het eerste huwelijk werd aanvankelijk de opvolger.

► Derck Mullenkolk trouwde met Hermtjen Hendricksen. Er werden 2 zonen geboren: Jan in 1687 en Henrick in 1689. Omstreeks 1691 vertrok de familie naar Diepenheim.

► Jenneken Mollenkolk (*1670) huwde ca 1698 met een Willem. Mogelijk is dit Willem Themker (*1667), de zoon van Arent en Aeltje Themker. Uit het huwelijk werden zeven kinderen geboren: Arent (*1700), Janna (*1702), Jan (*1704) die in 1741 trouwde met Aeltjen Meyers in Rijssen. Roeloff (*1706) die in 1732 trouwde met de weduwe Jenneken Derksen in Holten, Aeltien (*1708), Gerrith (*1710) die in 1737 trouwde met de in Enterbroek geboren en de voor haar huwelijk in Neede wonende Hendricjen Nijlant en oudste dochter Gerritjen die de opvolgster werd.

► Gerritjen Mollenkolk (*1699) trouwde ca 1717 met Hendrik NN. Het paar kreeg 11 kinderen. Jan (*1719) die in 1751 trouwde met de weduwe Jenne Aling in Stokkum, Arent (*1721) die in 1748 trouwde met de weduwe Dijne Rotmans in Rijssen, Harmen (1723-1758) die in 1755 trouwde met Gerritjen Scharpenoort in Geesteren (Gld.), Aeltjen (1725-1779) die in 1748 meid op Klein Letink was en in 1753 huwde met Derk Hogeland ook in Geesteren, Jenneken (later Janneke, 1727-1807) die in 1747 trouwde met de weduwnaar Willem Velthuysen op Altena in Beckum, Willemijn (*1730) die trouwde met de weduwnaar Derk Mengerink in Neede, Hendrick (1732-na 1769), Garrit (*1734), Marie (1736-1814) die in 1764 in Neede trouwde met de weduwnaar Derk Bleekers en in 1785 in Goor met de weduwnaar Garrit Keuzenkamp, Jenneken (1742) die jong overleed en oudste zoon Roelof (*1717) die de opvolger werd.

Jan Hendrik Hartgerink (*1887) die slechts 15 jaar oud werd

► Roelof Mollenkolk (*1717) trouwde in 1754 met Janna Mengerink (*1733), dochter van Wolter Mengerink uit Neede. Na haar overlijden, hertrouwde hij in 1758 met Egbertje Aling (*ca. 1736) dochter van Jan Aling in Stokkum. Uit het eerste huwelijk werden 2 kinderen geboren: Jan (*1755) die jong overleed en Janna (*1757). In zijn tweede huwelijk kreeg Roelof nog weer 7 kinderen: Jenneken (1759-1831), Jan (1761-1813), Hendrik (*1763) die blijkbaar jong overleed, Jan Hendrik (1766-1824), Gerrit (*1768), Gerridina (*1770) en op de nieuwe boerderij Klein Meulenkolk (5.2.360) nog een Geertruit (1776-1854).

In 1758 wordt er een maagscheiding opgemaakt na het overlijden van Janna Mengerink; weduwnaar Roelof Mollenkolk zal hertrouwen met Egbertje Aling. Het nagelaten kind is Janna. Mombers zijn Wolter Mengerink, de grootvader van het kind en Jan Nijlant, de broer van Roelof wonende op Nijland te Stokkum. Zij krijgt voor moederlijke goed moeders kiste en de nagelaten klederen, soo linnen en wullen; dan nog een onder- en bovenbedde met kussens, peluwele en lakens.

Omstreeks 1770 werd Roelof Molenkolk, als gewezen pachter, gedwongen de hoeve Groot Meulenkolk te ontruimen. Hij vertrok daarop met zijn gezin naar de nieuw gestichte boerderij Klein Meulenkolk (5.2.360 later Megelink).

► Na het gedwongen vertrek van Roelof en Egbertje met hun gezin kwamen er nieuwe pachters: Het in 1767 getrouwde paar Gerrit Karsenberg (*ca. 1745, afkomstig van Kassenberg, Stockum 2.1.350) en Janna Oldenhof (*ca. 1744). Zij kregen hier 3 dochters, allen gedoopt als Meulenkolk: Dina (*1771), Jennneken (*1774) en Aaltjen (*1776). Maar ook dit paar vertrok al snel weer van Meulenkolk.

► Nieuwe bewoners werden toen het in 1777 getrouwde stel Gerrit Sendink (ca. 1740-ca. 1798) en Maria Hilderink (ca. 1747-1813). Gerrit was een zoon van Jan Sendink op Zendink (Smale 5.2.290) en Maria was een dochter van Hendrik Hilderink die ook in Elsen woonde. Het paar kreeg in 1780 de zoon Jan Hendrik die dan ook de opvolger werd.

In 1800 leende Maria Hilderink, weduwe van Gerrit Sending 1400 gulden van Arent Vlierman en vrouw Maria Groten met als onderpand haar eigendommelijke plaats Meulenkolk.

► Jan Hendrik Sendink of Molenkolk (1780-1856) trouwde in 1813 met Engele Ziel of Bosman (1791-1853) dochter van Jan Ziel op Bosman in het Westervlier. Er werden 3 kinderen geboren: Gerhardina (1815-1887) die in 1851 trouwde met Hendrik Harbers (zie pand 5.2.100, het latere TönsJan), Mannes (1821-1893) die ongehuwd bleef en Janna (1817-1890) die ook ongehuwd bleef maar in 1855 wel de dochter Johanna Egberdina kreeg. Omstreeks 1843 vertrokken Jan Hendrik en Engele van Groot Meulenkolk naar het door de hen gestichte boerderijtje Meulenkolk (de huidige boerderij Mólnkolk 5.2.380).

► Na het vertrek van de familie Molenkolk-Ziel werd de boerderij betrokken door de uit Lochem afkomstige molenaar Egbert Hartgerink (1794-1872, overl. te Lochem). Egbert Hartgerink kreeg de boerderij in 1848 in eigendom en hij was in 1820 getrouwd met Eva Gradina Schekman (1795-1860), dochter van Derk Schekman. Het paar had 4 kinderen: Derk (1829-1900) die naar Deventer verhuisde, eerst molenaar en naderhand bakker werd, in 1859 trouwde met de weduwe Lamberdina van der Linde uit Wijhe, later in 1865 met Hendrika Schwab uit Kampen en in 1883 met Agnes Diederika Doornink uit Deventer, Berend Jan (1831-1917) die in 1862 trouwde met Geertruy Willemsen, de weduwe van zijn broer Jan Laurens, Johanna Antonia (1835-1904) die in Lochem overleed en oudste zoon Jan Laurens (*1826) die de opvolger werd.

Berend Jan Hartgerink (*1903)

► Jan Laurens Hartgerink (1826-1860) trouwde in 1855 met Geertruy Willemsen (1829-1908) die was geboren op de Höfte in Herike (Hericke 3.1.315). Het paar kreeg 3 kinderen waarvan er 1 levenloos werd geboren.

Dochter Eva Gradina (1856-1936) trouwde in 1878 met Gerrit Jan Hiddink in Kerspel Goor. De zoon Hendrik (*1859) werd aanvankelijk de opvolger. Toen Jan Laurens in 1860 was overleden trouwde de weduwe in 1862 met Berend Jan Hartgerink, de broer van Jan Laurens. Samen kregen ze de zoon Jan Laurens (*1872) de latere opvolger.

► Hendrik Hartgerink (1859-1919) trouwde in 1885 met Gerhardina Mensink (1864-1941) van de Plashinne (5.2.410). Uit het huwelijk werden op Hartgerink 3 kinderen geboren. Geertruida (1885-1966) trouwde in 1907 met Gerrit Jan Wevers en werd zo boerin op Roos (5.2.160). Na het overlijden van Gerrit Jan trouwde ze met diens neef Jan Hendrik Wevers. Jan Hendrik (1887-1902) werd maar 15 jaar en Johanna die in 1889 werd geboren (†1985), trouwde in 1915 met Jan Mensink op Groot Aalbrink (5.2.510). Omstreeks 1892 vertrok Hendrik met zijn familie van deze boerderij naar Baargman aan de Plasdijk. Er werden nog 6 kinderen meer geboren; later woonde de familie op Klein Aalbrink (5.2.520). De halfbroer van Hendrik, Jan Laurens werd toen de opvolger.

Johanna Hartgerink-Meengs (*1905)

► Jan Laurens Hartgerink (1872-1948) trouwde in 1902 met Frerikdina Mensink (1877-1952) van de Plashinne. Het paar kreeg 3 kinderen: Jan Hendrik (*1905), bakker van beroep, trouwde in 1930 in Holten met Hendrikje Oolbekkink, Geertruida Johanna (*1917) trouwde met Hendrik Gerrit Landeweer van de Kiefte in Kring van Dorth en Berend Jan (*1903) werd de opvolger.

► Berend Jan Hartgerink (1903-1979) trouwde in 1930 met Johanna Meengs (1905-1957) van Diekink (2.4.120) uit Beusbergen. Ze kregen de zoon Jan Laurens (*1931) die ongehuwd bleef. Hij vertrok omstreeks 2005 naar een verzorgingshuis en het huis werd toen onbewoond.

De familienaam Meulenkolk, met de roots hier in Elsen, komt nog ca 30 keer voor.